

Az OTP Fáy András Alapítvány távoktatási programja a 10. osztályosok számára

Középiskolások Országos
Pénzügyi és Gazdasági
Oktatóközpontja

Gyakorlati képzéshez keressék, keressétek programszervezőnket, Laszky Beátát a +36-1/413-0620 telefonszámon.

■ II. A pénzügyi bizalom és közteherviselés

Az intézményrendszer iránti **bizalom** szükséges feltétele az egyes piacgazdaságok működésének, annak hiánya komoly problémát jelent a kormányzatok számára. Az állam iránti **bizalmatlanság** egyik megjelenési formája az **adócsalás**, ami a fejlett nyugat-európai országokban sem ismeretlen, sőt úgy tűnik, hogy egyre elterjedtebbé válik (Papanek, 2004). Az egykori szocialista országokban pedig kiváltképp megfigyelhető ez a tendencia.

Kérdés: vajon milyen okok működtetik ezt a jelenséget?

Egyik lehetséges válasz, hogy a gazdasági rendszer stabilitását és hatékonyságát nemcsak a szabályozási feltételek határozzák meg, hanem a gazdasági rendszer iránti bizalom, az adott ország története, rejtett szociális normák (identitás) valamint informáltság a törvények (pl. adózás) szükségszerűségéről és szabályszerűségeiről. (Csepeli és mtsai, 2004)

Meghatározás

„**Feketegazdaság**”-nak nevezzük az engedély nélküli, az adózási kötelezettséget kijátszó, törvénytelen gazdasági, üzleti tevékenységet. A feketegazdaság növekedésével növekszik az adóelkerülés mértéke is, jelentős problémát okozva ezzel az egyes kormányoknak.

Feladat

Sorolj fel néhány olyan feladatot, funkciót, szolgáltatást, melyet az állam adó-bevételekből finanszíroz.

Bár a legtöbb ember felismeri, hogy szükség van közjavakra, s az ezeket előállító adókra, az adózással kapcsolatos érzések mégis gyakorta negatívak. Legtöbbször az adózást gyakran úgy értékelik:

1. mint az egyéni szabadság megcsönkítését azáltal, hogy azzal korlátozzák az újabb befektetéseket.
2. kétségeik vannak, hogy az állami bevételek igazságos módon (elosztásban) kerülnek-e vissza a polgárokhoz,
3. olyan pénzként kezelik, melyek a politikusok nem megfelelő pénzügyi manőverei által okozott rések betömését szolgálják. (Kirchler, 1998)

Következtetés

A feketegazdaságot működtető elvek elsősorban a szociális normákból vezethetők le, azaz negatívan viszonyul egymáshoz az „állam” és az egyén. A kelet-európai gondolkodásban ez a viszony általában egy „küzdőtérként” jellemezhető, ahol egyfelől az egyéni erőfeszítés és a személyes érdem, másfelől külső tényezők (állami szabályozás) harcolnak egymás ellen. Az egyén pozitív értékeket képvisel szemben a külső és igazságtalan (vagy legalábbis nem tisztességes) viszonyokkal pl. adóhivatallal, rendőrséggel stb. Ezzel szemben nyugaton a siker és a gazdagság nem az egyén és a negatív külső viszonyok küzdelmében mérettetik meg, hanem az egyéni erőforrások sikeres mobilizációjában.

Magyarul: aki több erőfeszítést tesz, és rátermettebb, az sikeresebb lesz az életben.

Példa

Azoknál a svájci kantonoknál például, ahol közvetlen beleszólása van a polgároknak a költségvetési politikába, kisebb mértékű az adóelkerülés, továbbá elégedettebbek a közjavakkal kapcsolatos szolgáltatásokkal.

Minden jog fenntartva!

Jelen tananyagot vagy annak részét az OTP Fáy András Alapítvány engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképezési úton vagy más módon – közölni.

Felélős kiadó: OTP Fáy András Alapítvány

Felélős: *Schrankó Péter*, alapítványi ügyvivő és *dr. Sarkady-Kiss Lilla*, projektvezető